No 1568 Zaterdag 17 Januari 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden f. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Het groote liberale beginsel.

Mr. **Cort van der Linden**, Minister-president sprak in de Vergadering der Tweede Kamer op 11 December ll. de volgende woorden:

„Doch ik heb mij altijd voorgesteld, dat dit het groote liberale beginsel is: eerbied te hebben voor de menschelijke persoonlijkheid, voor die menschelijke persoonlijkheid in haar geweten, in haar houding tot het Opperwezen, in haar drang naar ontwikkeling en recht, voor zoover zich dit uit in vrije vereenigingen of organisaties van de maatschappij, en in de historisch geworden gemeenschapsvormen.

De heer **de Savornin Lohman**: Ook in de vereenigingen van bijzonder onderwijs?

De heer **Cort van der Linden**: Zeker! Ik stem dit volkomen toe.

Handelingen.

Verdraagzaamheid bij de Katholieken.

In de Vergadering der Tweede Kamer zeide op 12 December ll. Jhr. **de Savornin Lohman**:

„Ik kom uit een gemeente — als de heeren het precies willen weten: uit de stad Groningen — waar men indertijd uit den gemeenteraad iederen Roomsche weerde, en ik heb pas geleerd wat wezenlijk liberalisme was, toen ik in 's Hertogenbosch kwam, waar bijna alleen Roomsch Katholieken woonden en toch altijd één of twee Protestanten in den raad zaten.

In de vrijzinnige stad Groningen heb ik dat niet geleerd".

Handelingen.

REGEERINGS VERKLARING.

De woordvoerder van de Katholieke Kamerclub Mr. **Loef** heeft in een magistrale rede de verhouding van de Katholieken tot de tegenwoordige Regeering aangegeven.

Als antwoord op deze rede heeft de Regeering een verklaring afgelegd, welke ook hier in de Kolonie gehoord moet worden.

Tot goed begrip van het geheel laten wij hier eerst volgen het gedeelte uit Mr. Loefs rede, waarop de verklaring slaat.

„Ik kom nu tot het vierde punt, n.l. de quaestie van het onderwijs. De Troonrede stelde ons daaromtrent niet gerust; integendeel, de Troonrede spreekt niet over dit punt, dat voor ons het voornaamste is en dat wij niet kunnen prijsgeven, en daardoor was in de formule, die gebezigd is voor de onderwijscommissie, de quaestie, die voor ons de quaestie is, uitgesloten. Wij hoopten dus ook op dit punt bij de Memorie van Antwoord op een tegemoetkoming, opdat wij niet als oppositie tegenover dit Kabinet zouden behoeven te komen staan. Wederom zijn wij bedrogen uitgekomen. De kabinetsformateur weet, dat wij niet vroegen en niet vragen ten opzichte van dit punt van onderwijs in verband met grondwetsherziening, datgene wat wij meenen te mogen vragen en te mogen eischen, dat is te zeggen ons recht, maar dat wij alleen — het staat ook duidelijk gezegd in het Voorloopig Verslag — vragen en vroegen, dat ons gelegenheid wordt verschaft door het Kabinet om bij de voorgenomen grondwetsherziening onze positie, onze eischen in bespreking te brengen, door dat het Kabinet art. 192 in de grondwetsherziening zou betrekken.

Mijnheer de Voorzitter! Het eischt nu eigenlijk weinig toelichting meer, hoe wij staan tegenover dit Kabinet. Wij hebben nog altijd de hand, die wij hebben uitgestoken, niet teruggetrokken, maar er komt noodwendig een tijd, waarop men vermoeid wordt van het lang uitgestrekt houden, waarop de uitgestoken hand vanzelf als het ware terugzinkt. Er is op dit oogenblik nog gelegenheid voor het Kabinet om onze hand — een dankbare hand — te grijpen en weg te nemen de bezwaren en bedenkingen, weg te vagen de onrust, die nog altijd bij ons bestaan Om daartoe te geraken zal echter de Minister van Binnenlandsche Zaken er toe moeten overgaan een andere en meer inschikkelijke houding tegenover ons aan te nemen, dan hij tot dusver deed. Hij zal zich hebben los te maken van verschillende uitingen en uitspraken, die althans den sterken schijn wekken, dat hij meer den eenen kant uitkijkt dan den anderen; hij zal moeten komen te staan op het standpunt, dat hij in het Parlement, met zijn medestanders — wil hij in waarheid zijn het hoofd van een extra-parlementair Kabinet — zal moeten zijn de echte kleurlooze middenstof tusschen de verschillende partijen, zoo van Rechts als van Links.

Ik heb getracht in mijn rede duidelijk te maken, hoe noode wij souden gaan in de oppositie, maar men moet het ons mogelijk maken niet daartoe over te gaan. Ik spreek de hoop uit, dat de heer Minister alsnog er in zal slagen ons die mogelijkheid te openen. Ik moet daar echter bijvoegen, dat, na alles wat is voorafgegaan, na wat geschied is bij de Memorie van Antwoord, na de bedenkingen, die wij reeds hadden en die wij nader hebben toegelicht, het woord, dat wij van de Regeering wachten, dan ook zal moeten zijn een duidelijk en kloek woord, waaruit klaar zal moeten blijken, dat de Regeering haar categorische weigering, door haar in de Memorie van Antwoord uitgesproken als haar laatste woord, tegenover ons terugneemt".

Hierop legde de Minister-president Mr. **Cort van der Linden** de volgende verklaring af, die van historische beteekenis is geworden.

„Het standpunt, dat de Regeering inneemt, mag ik qualificeeren, hoewel men dat niet dadelijk begrepen en ingezien heeft, als zoo conciliant mogelijk."

Het is de wensch van de Regeering en het is haar voorgekomen ook haar plicht te zijn, om zoover het haar eenigszins mogelijk was, voldoening te geven aan het rechtsbewustzijn, dat bij de rechterzijde levendig is.

Ik zeg nog eens, dat het haar wensch is geweest en het haar voorgekomen is haar plicht te zijn. En nu mag ik mij toch misschien wel in dit verband beroepen op mij zelf.

De ouderen in deze Kamer weten — de jongeren weten het natuurlijk niet — dat ik reeds vóór 30 jaren — de heer de Savornin Lohman zal het zich herinneren — toen er nog geen sprake was van toegeven aan den wensch der rechterzijde om subsidie, openlijk het goed recht van de rechterzijde heb verdedigd. Mij dunkt, dat daarin ook voor de rechterzijde wel een waarborg gelegen kan zijn, dat, nu ik aan het bewind gekomen ben, ik nu ook van harte hoop en verwacht, dat deze hervorming tot stand zal komen.

Ik zeide: de Regeering is conciliant, is zoo conciliant mogelijk. En nu vraag ik: is dat niet duidelijk gebleken? Reeds in de Troonrede is aangekondigd een staatscommissie tot regeling van de subsidieering van het bijzonder onderwijs op algemeen bevredigende wijze. Dat was een vredesboodschap. Men heeft de strekking daarvan niet dadelijk ingezien. Men heeft dat voorstel dadelijk begroet — in de pers, buiten de Kamer, dat geef ik toe — met een afwijzing. Men heeft gezegd: aan die subsidieering hebben wij niet genoeg: dat is niet, wat wij hebben moeten; wij moeten hebben: finantieele gelijkstelling. Men heeft gezegd: aan wettelijke regeling hebben wij niet genoeg, wij moeten ook hebben een grondwettelijke regeling. En wat heeft de Regeering daarop geantwoord? Heeft zij gezegd: daar kunnen wij niet aan denken? Neen, Mijnheer de Voorzitter, daarop heeft de Regeering haar formule gewijzigd. Daarop heeft de Regeering die formule in dien zin gewijzigd, dat ook de deur wordt geopend voor die beide wenschen van de rechterzijde, dat ook de gelijkstelling kan worden besproken, dat men ook tot gelijkstelling kan komen en dat men ook kan komen tot een grondwettelijke regeling.

Kon de Regeering inderdaad, wanneer men het onbevangen beziet, beter bewijs geven van haar conciliante houding? Wel begrijp ik dat er te dien aanzien bij de rechterzijde nog bezwaar, nog aarzeling is; dat er nog zekere dubia overblijven. Het zou dit kunnen zijn: ik neem aan wat gij zegt, maar wanneer de Regeering komt met een voorstel, kan dat tot het doel leiden, maar uw Staatscommissie kan niet tot dat doel leiden.

Zoo zou men het zich kunnen voorstellen.

Ik wil daarop vooreerst dit antwoorden. Indien in de staatscommissie een compromis kon gesloten worden tusschen rechts en links in zake het onderwijs, indien er een grondslag kon worden gevonden voor een bevredigende oplossing van den schoolstrijd en indien op grond daarvan in deze Kamer een initiatiefvoorstel werd gedaan, dan zou de Regeering daartegenover uiterst welwillend gezind zijn. Dan zou de Rechterzijde kunnen rekenen op volkomen loyale medewerking van de Regeering; natuurlijk — ik moet er dit bijvoegen — de Regeering kan, dat is haar staatsrechtelijke plicht, niet anders dan zich haar eindbeslissing voorbehouden. Dat is altijd het geval bij een initiatief voorstel, maar, Mijnheer de Voorzitter, de Regeering zou haar loyale medewerking verleenen. En indien op grond van een dergelijk gesloten compromis een initiatief voorstel door de beide Kamers der Staten-Generaal werd aangenomen, dan kan men er op rekenen, dat er bij de Regeering geen principieele bezwaren souden bestaan om dat voorstel in de revisie te betrekken en tegelijk met de revisie van art. 80 door te zetten.

In de tweede plaats zou men zich nog altijd op dit standpunt kunnen plaatsen, zou men deze bedenking kunnen hebben dat men door 't benoemen eener Staatscommissie de zaak op de lange baan schoof. De heer van der Molen betoogde, dat het de bedoeling van de Regeering was, door deze behandeling de oplossing te verschuiven naar een volgende periode.

Dat is allerminst de bedoeling der Regeering. Wat van haar zijde kan worden gedaan om de zaak te bespoedigen, zal zij niet nalaten. In de commissie zal spoedig, binnen enkele weken, blijken of er kans is op een compromis Blijkt dit mogelijk, dan zal de commissie — het zal haar ook duidelijk worden gezegd — een voorloopig voorstel kunnen doen. Dat is een werk niet van jaren, maar van enkele maanden. De regeling der details kan men dan tot later verschuiven. Blijkt het dan noodig, dat een grondwetsartikel wordt voorgesteld, dan is de formuleering daarvan niet een quaestie van dagen of weken, maar van uren.

Het is dus een quaestie van loyale medewerking van weerszijden. Het is niet een verbond, maar een entente loyale, een entente cordiale.

Maar nu wensch ik er nog aan toe te voegen, dat de Regeering de grondwetsherziening niet afhankelijk kan stellen van de commissie. Zij moet volkomen vrij blijven om den tijd te kiezen, dien zij geschikt acht voor de grondwetsherziening, en de rechterzijde blijft ook volkomen vrij om haar tijd te kiezen.

De Minister herhaalt: het kan zijn, dat men binnen betrekkelijk korten tijd tot overeenstemming komt; dan kan het voorloopig rapport worden ingediend en kan de zaak spoedig haar eindbeslag krijgen.

Ten slotte zegt de Minister dat het zijn vaste overtuiging is, dat voorbereiding door een staatscommissie de eenige goede weg is voor een oplossing. Komt men in de Volksvertegenwoordiging rauwelings met een voorstel dan wordt het een strijd om formules, worden de hartstochten ontketend en komt er van de zaak ten slotte niets. Maar bij een behandeling binnenskamers kan een formuleering worden gevonden, voor allen acceptabel.

De heer Loeff betoogde, dat de hand, ter verzoening uitgestoken, wel ten laatste moe kon worden, en ten slotte zou zinken. Z. Excell. zegt, dat, als het de bedoeling van het uitsteken van de hand was, daarin te ontvangen de geheele onderwerping van de Regeering, dat men dan gerust die hand kan laten zinken. Is echter de bedoeling van dat uitsteken der hand, dat men met de Regeering wil samenwerken ter verkrijging van datgene, waarnaar men streeft, dan geeft spreker de verzekering, dat men de Regeering tot die samenwerking willig en bereid zal vinden."

LOYALE SAMENWERKING.

Wat ondanks de begrijpelijke terughouding en voorwaardelijke zegswijzen der katholieke pers, toch met diplomaten-duidelijkheid door haar was te verstaan gegeven; wat na de wel niet afdoende doch vergaand welwillende regeeringsverklaring onvermijdelijk en zelfs wenschelijk mocht

---

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

XXXI. In de afzondering.

Ik was teruggekeerd tot de Katholieke Kerk en besloot een geestelijke afzondering te houden bij de Jesuïeten te Parijs.

Er is wel geen grooter tegenstelling denkbaar, dan deze, dat een men van de wereld plotseling, zonder overgang, zich gedurende een paar weken laat opsluiten in een klooster om zich over te geven aan geestelijke overwegingen.

Toen ik door de kloosterpoort binnentrad en de portier de deur weder achter mij gesloten had, was het mij, of ik zou stikken. Ik snakte naar adem, greep den portier bij den arm en riep luid: Ik bid u, laat mij nog een paar minuten op straat; maak de deur s.v.p. voor mij weer open.

Ik was weer vrij en stond weer op straat. Ik zag die prachtige winkels met schitterende uitstalkasten en de achteloos voorbij loopende menigte. Toen erkende ik voor het eerst van mijn leven, het ledige en nietige van 's werelds leven .... en ik begaf mij opnieuw binnen het klooster.

Eén ding kwam mij onbegrijpelijk voor: zou „de Wereld" zonder mij wel kunnen bestaan? Zou het wel mogelijk zijn een paar weken lang geen kranten te lezen zonder dat er bij mij een alles verwarrende begripsverwarring over „de Wereld" zou ontstaan?

Zou ik veertien dagen kunnen leven zonder brieven te schrijven, of bezoeken te ontvangen?

Och, een hoogmoedig mensch meent zich zelf zoo onmisbaar, en van zooveel gewicht voor de maatschappij!

Het ergste kwam echter nog, toen ik mijn cel binnen trad.

Mijn eigen vorstelijke woning, een echt tooverpaleis van donker marmer, met slechts witte, groene en gouden tinten, had mijne oogen verwend. Toen ik nu mijn kloostercel zag — een zeer kleine, smalle kamer, met naakte, witte wanden, en op den achtergrond een bed, zoo armoedig als ik nog nimmer in mijn leven had gezien, zeer ordinair, kort en smal, met een stroozak en een wollen deken, en verder nog een klein armzalig waschtafeltje, een keukenstoel, en een bidstoel, waarboven een kruisbeeld tegen den muur, — vroeg ik mezelven af: En hier zal ik veertien dagen kunnen wonen?

De Pater, die de retraite zou leiden, kwam mij verwelkomen.

De monniken van de verschillende kloosters zien er allen zeer verschillend uit. Dat vindt zijn oorzaak in de verscheidenheid van levenswijze, van bezigheden en voeding. De Franciskanen, bijvoorbeeld, bij wie wij spoedig ook een bezoek zullen brengen, hebben tot bijzonderen levensregel de persoonlijke versterving en zien er daarom uit, alsof ze al jaren in het graf hadden gelegen. Bij de Jesuïeten echter is alles geest en kracht.

Mij werd een dagorde gegeven, volgens welke ieder uur van den dag, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, bestemd was voor een bepaalde bezigheid.

De kost was sober, maar goed.

We waren met ze'n drieën in geestelijke afzondering; een Priester, nog iemand uit „de Wereld" en mijn persoontje; we aten daarom te samen.

We kregen 's middags een goed bord soep, een stuk vleesch met groente, wat fruit en een glas gewone wijn. Nu, daar kan men het op houden.

Reeds den eersten nacht sliep ik op mijn stroozak zoo goed, dat ik mijn donsen bed op springveeren matras volstrekt niet miste. Toen de veertien dagen om waren, was het mij zoo uitstekend bevallen in het klooster, dat ik een paar ton gouds aanbod om mij voor goed op te nemen. Men ging op het voorstel niet in. Ik was te zwak, beweerde men, en zou niet in staat zijn den strengen kloosterregel steeds te volgen en dan zou men mij zeer veel dispensatie moeten verleenen, wat den kloostertucht in het algemeen zeer nadeelig zou zijn.

Ik werd dus geweigerd, omdat ik niet genoeg kon honger lijden. Ik moet zeggen, dat maakte toch wel indruk op me.

In dien tijd was het nog pas kort geleden, dat zelfs de zich zelven zooseer beheerschende Jesuïeten onrustig en beangst waren geweest.

Daar zij er steeds naar streven in alles zoo volmaakt mogelijk te handelen, leggen zij zich geheel in 't bizonder toe op de onderwerping van den eigen wil aan den H. Wil van God. Het woordje „fiat", dat door God gesproken, de wereld geschapen had, en dat door de Allerzaligste Maagd Maria gesproken ons den Verlosser gaf, is het begin en het einde van den regel der Jesuïeten. Gezondheid of ziekte, lijden of verblijden, leven of dood, alles nemen zij met dankbaarheid aan, omdat alles komt uit de hand van den goeden Vader, die in de hemelen is.

Toentertijd dan was het schiereiland Korea gesloten en ontoegankelijk voor den Missionaris, daar een ieder die over de grenzen trok binnen veertien dagen werd ter dood gebracht.

De Missionarissen werden ten overstaan van de regenten en het volk aan een kruis gebonden. Dan kwam de beul en kneep met een tang in het vleesch en sneed dan met een

heeten, is op 13 December in het Parlement geschied. Namens de katholieke Kamerfractie heeft mr. Loeff het zijdelingsche interdict opgeheven, en de verlangde samenwerking toelaatbaar geacht.

De verklaringen, door sprekers van verschillende partijen afgelegd, hadden dit gewichtige besluit geïntroduceerd en gemakkelijk gemaakt. Des morgens reeds zeide **dr. Bos** wiens invloedrijke parlementaire plaats en wiens vroeger tegemoetkomende houding in het onderwijsvraagstuk een bijzonder relief verleenen aan zijn loyale toezegging die wij citeeren, — om het gewicht der zaak, — als letterlijken tekst uit het Analytisch Verslag:

„Ten slotte de quaesties van het onderwijs. Het heeft spreker verheugd in de rede van den heer **De Savornin Lohman** aan het slot een anderen toon te vernemen, dan in diens eerste rede. Daaruit toch blijkt, dat men er ook aan die zijde meer voor gevoelt om een einde te krijgen aan den schoolstrijd op een voor allen bevredigende wijze.

Spreker stemt in met de wijze, waarop de Regeering wil komen tot beëndiging van den politieken schoolstrijd, al zal — en daarop doelde de heer De Savorin Lohman zeker — de paedagogische strijd voortduren.

Wij zullen loyaal in dit opzicht met de Regeering medewerken tot verkrijging van wat de Minister van Binnenlandsche Zaken zoo loyaal heef gezegd over het standpunt der regeering.

Een enkel woord nog tot de vrijzinnigen, ook buiten de Kamer.

Wij hebben nu een Regeering, die los van ons staat, en die wij zeer hoog kunnen schatten én om de personen, die er in zitting hebben, én om de nobele wijze, waarop de Minister van Binnenlandsche Zaken het standpunt der Regeering heeft uiteengezet."

Ook de oud-minister **De Meester** verzekerde een welwillende houding:

„In dat verband heeft spreker met instemming kennis genomen van 's Ministers mededeeling, dat met de indiening der voorstellen tot herziening der Grondwet, niet zal gewacht worden op den stand der werkzaamheden van de staatscommissie inzake de onderwijsquaestie.

De Minister heeft voldoende klaarheid gebracht over zijn bedoelen inzake de onderwijsquaestie, en spreker verheugt zich, dat dit ook van rechts wordt gewaardeerd. Voor zoover dat van ons afhangt, zullen wij de Regeering daarbij gaarne onzen steun en medewerking verleenen.

Spreker hoopt, dat men in dit voor ons land zoo gewichtig vraagstuk tot een voor de onderscheiden staatspartijen bevredigenden toestand zal geraken. Mocht dit gelukken, dan zal het onderwijs in ons land daarmede in hooge mate worden gebaat."

Zelfs de heer **Tydeman** liet zich meetrekken in deze sympathieën en den stroom van verlangens naar loyale samenwerking. Hij was wel een weinig twijfelziek gestemd door de incidenteele en onder den eersten indruk gedane uitspraak van dr. Kuyper, welke denzelfden dag door den leider van „De Stand" heel wat milder werd geformuleerd, maar hij droeg toch ruiterlijk zijn goede meening voor:

„Thans de quaestie der al dan niet gelijktijdige behandeling van art. 192 met art. 80 der Grondwet. Tot zijn voldoening constateert spreker, dat het non possumus niet is uitgesproken. Dat genoegen is getemperd door het interview van dr. Kuyper met „De Tijd". Ieder wien het te doen is om het onderwijs zelf, moet bereid zijn de loyale poging der Regeering te steunen om de onderwijsquaestie tot een oplossing te brengen. Onjuist is de voorstelling van den heer Lohman, omtrent hetgeen spreker zeide over apaisement. Voortzetting van den schoolstrijd bedoelde speker niet, veeleer om den politieken schoolstrijd te beëindigen. Dat woord beëindiging gebruikte spreker tweemalen, de heer Lohman had niet het recht om daartegenover bevrediging en apaisement te stellen: Spreker houdt er niet van om hard van stal te loopen en hij stelde dus bevrediging voor als het eerst wenschelijke.

Want of er een einde aan den schoolstrijd zal komen, daaromtreet bestaat geen zekerheid. Heel dom zou het zijn, dit nu als het eenige denkbeeld voorop te zetten. Daarom is met bevrediging niets speciefieks bedoeld, dat tegenover beëindiging staat.

Maar de heer Lohman is wantrouwend. Spreker wil nog eens zeggen, dat hij gaarne zijn steun zal verleenen aan de pogingen om aan de moeilijkheden, die ten aanzien van het onderwijs bestaan, een einde te maken. Indien de Regeering aan haar voornemen gevolg geeft om een Staatscommissie te benoemen dan zal deze nimmer kunnen beginnen met ar. 192. Integendeel, zij zal daarmee moeten eindigen. De practische regeling moet voorafgaan. Gelukt het niet, een zoodanige regeling te krijgen, dan beteekent een herziening van art. 192 niets. Een nieuw art. 192 moet de registratie zijn van de welgeslaagde poging. Daarom lacht de methode van de Regeering spreker toe. Doch spreker is sceptisch gestemd, vooral na het lezen van de uitlating van dr. Kuyper hedenmorgen en spreker vreest, dat de goed bedoelde poging der Regeering zal mislukken."

Na de bezegeling met zulke partijverklaringen van de entente cordiale, welke het Kabinetshoofd had voorgesteld, kon de handslag van de fracties der rechterzijde moeilijk uitblijven. **Jhr. de Savornin Lohman** had reeds de goede bedoeling der Regeering met gelijke welwillenheid beantwoord namens de groep, die hij leidt. Ook de anti-revolutionnaire fractie sprak bij monde van den heer **v. d. Voort van Zijp** geen onverzoenlijk woord, al behield zij zich elke verbintenis voor, gelijk uit dit relaas blijkt:

„Ook spreker heeft met groote erkentelijkheid de verklaring inzake art 192 der Grondwet vernomen van den Minister, die reeds voor jaren overtuigd was van het goed recht der rechterzijde. De verklaring, dat hij wil tegemoet komen aan haar rechtsbewustzijn, zal dankbaar worden gelezen door dat deel des volks, dat voor de school met den Bijbel staat. Voor dat deel des volks, is die school heel dien strijd door, geweest een zaak van geloof en gebed. Als voorzitter der anti-revolutionnaire fractie verklaart spreker bereid te zijn met deze Regeering mede te werken aan de oplossing der quaestie en dat hij de poging der Regeering als een zeer ernstig gemeende poging beschouwt. Wij hadden gaarne gezien, dat een ander bewind een einde maakte aan den schoolstrijd. Maar als deze Regeering er in zou slagen, zouden wij haar en in de eerste plaats den Minister-president Cort van der Linden daarvoor dankbaar zijn. Spreker waardeert de toezegging der Regeering, maar nog zijn alle wolken niet weggenomen. Weliswaar heeft de Regeering groote toenadering getoond. Zij heeft geopend de mogelijkheid, dat de financieele gelijkstelling besproken wordt; dat men geraken kan tot een grondwettelijke regeling van deze materie. De Regeering heeft gepoogd zooveel mogelijk de bezwaren weg te nemen tegen een eventueel initiatief-voorstel. Zij heeft den weg gewezen aan de staatscommissie om door indiening van een voorloopig voorstel tot een oplossing te komen. Doch de Regeering heeft niet verklaard hoever het voldoening geven aan het rechtsgevoel der rechterzijde gaat.

Gaat die voldoening zoover, dat er onder wordt verstaan financieele gelijkstelling zonder dat de paedogogische zelfstandigheid verloren gaat? Er moet zijn volkomen helderheid op dat punt, ook ter bepaling van onze positie ten aanzien van het zitting nemen in de Staatscommissie.

In antwoord aan den heer Loeff zeide de Minister, dat de Regeering niet bereid was tot onderwerping. Het is ons daarom niet te doen. Wij denken daaraan geen oogenblik."

Niet zonder de spanning, die geëvenredigd was aan het belang der boodschap, welke hij brengen zou, werd — ondanks het late uur — het optreden van **mr. Loeff** afgewacht. Zijn repliek was geheel in den voornamen toon gehouden zijner eerste redevoering en maakte evenveel indruk als deze. Hij zeide:

„Hoe staan wij op dit oogenblik ten aanzien van deze quaestie? Wij staan daaromtrent zoo. Het eenige wat van de zijde van de Regeering ons op dit oogenblik wordt gevraagd is dit: wijs niet a-priori af de poging die wij willen doen om het onderwijsvraagstuk op te lossen.

Ook in dit verband, Mijnheer de Voorzitter, is gesproken van compromis — ik weet niet of het wel het goede woord is — ik gebruik liever de uitdrukking: oplossing van het vraagstuk van het onderwijs. Neem daarom — de Minister heeft het niet met zooveel woorden gezegd, maar het is de consequentie — neem daarom terug, gij Katholieke fractie, uw officieuze weigering, om zitting te nemen in de Troonrede aangekondigde onderwijscommissie. Voor het overige — dit is het standpunt, dat de Minister heeft ingenomen — staan en blijven wij geheel vrij tegenover elkaar. Maar wij leven, zoowel gij als ik, in de hoop en het vertrouwen dat, wanneer de eerste stap eenmaal is gezet en wanneer de poging niet a priori wordt afgewezen, die poging ook tot een resultaat zal leiden.

Nu constateer ik hierbij dat de toestand sedert het optreden van het Kabinet en sedert de Troonrede in meer dan één opzicht belangrijk gewijzigd is. In de eerste plaats doordat de formule die op dit stuk in de Troonrede was gebezigd een uitbreiding heeft gekregen geheel zooals die dezerzijds werd gewenscht, nl. doordat tot hetgeen de eventueel in te stellen commissie kan behandelen en beoordeelen nu ook behoort de quaestie van de algeheele gelijkstelling — de financieele gelijkstelling, zegt de Minster — van het eene onderwijs met het andere en de quaestie of de regeling in een grondwettelijke formule zal worden opgenomen. Dit een en ander stond aanvankelijk buiten de zaak. En nu zijn daarbij — ik erken dit gaarne en dankbaar — bij de mondelinge toelichting van den Minister nog uitspraken gekomen, die voor ons van gewicht zijn.

De Minister, een beroep doende op onze medewerking met hem, heeft gezegd: in het wezen der zaak ben ik het met u eens; wat ons scheidt is de methode; gij oordeelt den rechten en kortsten weg den besten, ik den omweg eener commissie. En de Minister geeft voor dat oordeel zijn gronden. De juiste woorden door den Minister gebezigd zijn te vinden op bladz. 689 van de *Handelingen*. Daarbij intusschen is het niet gebleven. De Minister heeft zich in het tweede gedeelte van zijn rede ook nog geheel in denzelfden geest uitgelaten.

De Minister heeft, toen hij, waardig en te gelijk sympathiek, sprak over het al of niet aanvaarden van onze uitgestoken hand, o. a. dit gezegd:

„Maar wanneer het u te doen is om met die hand samen te werken aan het doel waarvoor gij zoolang gestreden hebt, dan zult gij van deze zijde gewillige handen vinden om u te helpen."

Dat is te vinden op bladz. 727 van de *Handelingen*, tweede kolom.

Mijnheer de President! Het kan niet worden ontkend, dat de Minister in die uitingen inderdaad tegenover ons conciliant is opgetreden. Hij begrijpt zoo goed als wie ook in deze Kamer, dat hij, door zoo te spreken, tegenover de verdere resultaten van den arbeid dien niet hij zelf, om politieke motieven, zal tot stand brengen, maar dien hij hoopt en vertrouwt, dat anderen in zijn geest zullen tot stand brengen, niet zonder groote verantwoordelijkheid staat. Als men tot een werk als dit den stoot geeft, een werk waaraan generaties hebben gearbeid en dat generaties hebben gepoogd tot een goed einde te brengen, dan kan men moeilijk, wanneer het niet tot een eindresultaat zou leiden, zich troosten met de uitspraak: „En rekent d' uitslag niet, maar telt het doel alleen!" Daarin is voor mij juist een zoo zwaarwichtig argument gelegen, dat de Minister zelf in imo pectore overtuigd is, dat de kans, dat deze zaak tot een bevredigende oplossing wordt gebracht, een groote is. Laat ik nu bij dit alles bijvoegen, dat ik hedenmiddag van de overzijde, voor zoover men zich heeft uitgelaten over dit punt, ook heb gemeend bevredigende klanken te mogen beluisteren.

Waar de zaak nu zoo staat, zou het, dunkt mij, van onze zijde niet oorbaar, niet politiek en niet juist zijn, op dit oogenblik te blijven vasthouden aan onze aanvankelijke weigering om zitting te nemen in de onderwijscommissie. Wij nemen dus, Mijnheer de Voorzitter, die officieuze weigering terug en wij stellen ons beschikbaar om, wanneer men ons alsnog de eer wil aandoen, zitting te nemen in een zoodanige commissie."

Een krachtig applaus der Kamer was na de lang ingetoomde belangstelling, waarmee de woordvoerder der katholieke Kamerclub werd gevolgd, de uitdrukking der voldoening over een houding, welke even edelmoedig als wel bezonnen is. Na deze verklaring had de rede, waarmee het Kabinetshoofd, mr. **Cort van der Linden**, de algemeene beschouwingen besloot, eene bijzondere beteekenis.

„Het bevredigingsvoorstel der Regeering inzake den politieken schoolstrijd kon niet worden gedaan zonder groot vertrouwen in het gezond verstand en de bezadigheid van de Staten-Generaal, aan beide zijden der Kamer en de Regeering heeft dat vertrouwen niet verloren gedurende de heftige redevoeringen. Zij beschouwde die als een electrische ontlading, waarna kalmer stemming zou intreden.

Dat nu de rechterzijde, met voorbehoud van vrijheid, haar aanvankelijk wantrouwen in de Regeering heeft overwonnen, is der Regeering een groote voldoening en het beste bewijs, dat het vertrouwen der Regeering niet misplaatst was. Het is ook bovendien een eer, die de rechterzijde zich zelf heeft verschaft, want inderdaad behoort er meer toe dan waartoe men gewoonlijk de kracht heeft om een eenmaal ingenomen positie op te geven.

Zal de poging der Regeering inderdaad tot het geweunschte doel leiden, dan dient men zich van weerszijden, zoowel van links als van rechts — want de Regeering staat hierbuiten — op dat stadpunt te stellen, dat men een tegemoetkomende houding aanneemt. Dan dient men van weerszijden uit te gaan op vrede en niet op oorlog.

De Regeering heeft er zich in de Memorie van Antwoord op toegelegd, uitdrukkingen te vermijden, die vroeger tot verkeerde gevolgen aanleiding hebben gegeven.

Wat de Regeering gezegd heeft ten aanzien van de subsidieregeling, is zoo ruim mogelijk bedoeld. Dit is bedoeld algeheel en niet alleen ten aanzien van de Rijksfinanciën. Als de heer Van der Voort van Zijp nu vraagt ga nu nog iets verder, — dan moet spreker die vraag afwijzen.

De heer **Van de Velde**: Neemt u het presidium van die commissie?

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Daar spreek ik nu niet over. Wanneer men geen vertrouwen heeft, dan moet men de zaak afwijzen. Spreker kan niet verder gaan, de zaak niet verruimen. Het is het uiterste, maar alle wenschen der rechterzijde kunnen ter sprake komen.

Zal die poging slagen? De Minister moet alle voorbehoud maken. Hij hoopt het innig. De verantwoordelijkheid voor het eindresultaat kan hij niet op zich nemen. De heer Van der Voort van Zijp wees op de dubia die bleven. Zeker, de Minister behoudt zich voor de vrijheid van het tijstip der indiening van zijn kiesrecht-voorstel. Maar hier geldt het een zaak van goede trouw. Het doet spreker genoegen, dat de heeren Lohman en Loeff het ook zoo hebben opgevat.

Als de commissie werkt zooals spreker hoopt, dan zal spoedig blijken of de zaken tegelijkertijd kunnen behandeld worden. Blijkt dat niet, dan zal dat onmogelijk zijn. Dat is een duidelijke, klare positie van beide zijden. De Regeering ware dit niet begonnen zonder te gelooven, dat er goede kans van slagen was. En het zou een belangrijk feit zijn in de geschiedenis des lands, wanneer na den heftigen strijd, die buiten het Parlement is gestreden, bezonnen mannen elkander konden vinden om door overleg te geraken tot oplossing van een quaestie, die van zoo groot belang is voor onze volkskracht, van zoo groot belang ook voor de eenheid van ons land."

De algemeene beraadslaging wordt gesloten.

De Tijd vervolgt:

Zoo zijn door de logica der politieke omstandigheden, door de natuurlijke reactie, die wel volgen moest na zoo onnatuurlijke opwinding van partijdriften bij de stembus, en door de beginselvaste houding der rechter zijde, opeens de Christelijke partijen geplaatst voor een proeve van oplossing der schoolquaestie, welke men bij de verkiezingen gedreigd had tot een shibboleth van onze vernedering en onderdrukking te maken. De hoogere wetten van rechtvaardigheid, welke ook de staatkunde beheerschen, hebben zich aan onze tegenstanders gewroken en zelfs hun kwaden wil in een goeden omgezet.

Of deze goede wil, na het loyale woord, ook de loyale daad aandurft, zullen wij afwachten. Wij laten noch onze waakzaamheid, noch de wilskracht, die wij voor een principieele oplossing der zaak behoeven, smoren in de stemming van verzoening, waardoor de linkerzijde eindelijk, na zoovele jaren van onrecht, aan ons onderwijs gepleegd, schijnt aangevaren. Een illusie zou de meening zijn, dat wij reeds alle moeilijkheid te boven kwamen. De ergste moeilijkheden om tot een afdoende regeling te geraken, beginnen nu pas. En zij zullen alleen overwonnen worden, indien het staatsmansbeleid, dat tot dusver de rechterzijde heeft beheerscht, als een onvoorwaardelijken eisch van welslagen de eendracht beschouwt!

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

De Zeereerw. Pater HUMBERTUS SMIT, Deken en Pastoor van Marigot (St. Martin Fr. G.) is Dinsdag met de *Estelle* aangekomen om een maandje hier door te brengen.

Wij heeten ZEW. welkom en wenschen hem veel genoegen.

---

mes de vastgeknepen lappen vleesch van 't levende lichaam. De smart dezer marteling was zoo hevig, dat niemand meer leefde bij de zevende snede. Des nachts kwamen de Christenen, die zich verscholen hadden, namen het lijk weg en zonden het met de vermelding van alle gruwelijkheden naar het Moederhuis.

Daar ziet men in een groote zaal bij sobere verlichting in glazen kasten het gebeente dezer marteiaren. Het zijn allen jonge mannen, door allen gekend, daar zij eerst kort geleden op Missie waren getrokken.

Gedurende mijne retraite kwam er bericht, dat wederom een jonge priester gemarteld was; men vroeg om een plaatsvervanger voor den martelaar.

Tien minuten later verliet een jeugdige Jesuïet het klooster om naar Korea te reizen. Zijn heele bagage bestond uit een bonten doek, waarin een pakje geknoopt was ter grootte van een vuist; dat was zijn reisgeld. Er was niets buitengewoons aan hem te zien. Gehoorzaam en vol overgeving ging hij het klooster uit, alsof hij daar ergens in de buurt een zieke moest bezoeken. En toch had hij een zware, vermoeiende reis voor de borst en kon bijna tot op den dag uitrekenen, wanneer ook hij een smartelijken dood zou moeten sterven.

Dat was werkelijk bewonderingswaardig en ik zeide tot mijzelven: „Hier is toch werkelijk de volmaaktheid bereikt."

En toch was nog eerst onlangs iets gebeurd, wat een ieder voor onmogelijk had gehouden.

Gedurende de Commune werden eenige Jesuïeten als gijzelaars voortgesleept en in de gevangenis geworpen. Onder hen bevond zich een oude Jesuïet, die vroeger Heer van Bengy was, en thans als een volmaakt religieus werd beschouwd. De cipier, een trouwe Katholiek, zorgde met levensgevaar, dat er een geregelde correspondentie kon plaats hebben tusschen den kerker en het klooster.

Op zekeren dag schreef Pater Bengy, het was zijn laatste brief: Altijd heb ik geloofd het reeds sinds jaren met mijzelven eens te zijn geweest omtrent het vraagstuk van dood en leven, toen ons echter werd voorgelezen, dat wij gefusileerd zouden worden heb ik toch de mij resteerende 24 uren nog ter dege moeten gebruiken, om er mij goed in te denken."

Zoo moeilijk is het zich goed voor te bereiden tot den dood, om in dat laatste oogenblik niet door schrik bevangen te worden en onaangenaam verrast te zijn!

Dat zelfs onder de Jesuïeten nog een schurftig schaap gevonden kan worden, werd in onze dagen, helaas, weder bewezen. 't Was natuurlijk weer de oude geschiedenis: een breken met zijn Geloften om te kunnen trouwen.

Daar kan de vrouw groot op gaan, dat zij de macht bezat om den man uit het Paradijs te verjagen en nu nog in staat is hem den hemel te ontrooven.

Eén ding begrijp ik toch niet, hoe eene vrouw van eer huwen kan met een man, die zijn Geloften brak. Die zijn woord tegenover God gebroken heeft, zal die het houden tegenover zijn vrouw? Is een woordbreker niet voor altijd gemerkt met het schandeteeken van onbetrouwbaarheid?

Wat moet zulk een religieus, als de liefdedroom uit is, een verschrikkelijk ontwaken hebben! En zijn stervensuur!

Beter ware het voor hem, dat hij niet geboren was.

De eerste ontrouwe Apostel, Judas Iscarioth, was toch geen meineedige, toen hij den Heer verried...... en had nog zooveel eergevoel zich niet te beroemen op zijn misdaad.

Maar, het menschdom gaat vooruit; tegenwoordig schrijft men boeken over zijn eigen schande! Judas Iscarioth is al lang overtroffen.

Ik heb in die dagen ook het verheven schouwspel gezien van iemand die goed bad, zonder verstrooiïng.

Ik heb gezien, dat dit werkelijk mogelijk is, en de mensch in staat is zich in het gebed zoo hoog te verheffen, dat de ziel het lichaam verlaat om zich met God te vereenigen.

Men had mij gezegd iederen middag om 4 uur bij den Pater, die de retraite leidde, de stof te halen voor de overweging van den volgenden dag. Tweemaal trof ik hem geknield op zijn bidstoel, het gezicht naar den muur gekeerd. Hij was als buiten zich zelven, als levenloos.

Ik moest hem beide keeren lang aanstooten vóór hij tot zich zelven keerde.

Een zelfden toestand heb ik ook eens bij den Aartsbisschop Mgr. Guibert waargenomen. Z. D. H. had mij in zijn huiskapel het H. Vormsel toegediend. De Provinciaal der Franciskanen was er alleen bij tegenwoordig. Na de H. Mis knielde de Aartsbisschop op zijn bidstoel.

Toen hij na langen tijd nog geen beweging maakte om heen te gaan, stonden Pater Provinciaal en ik op en gingen tot den Aartsbisschop om afscheid te nemen. Monseigneur zag mij aan met groote verglaasde oogen, zonder licht, zonder leven. Hij kende ons niet, en was zich niet bewust, dat wij beiden voor hem stonden. Hij zag ons blijkbaar niet, ofschoon hij ons aankeek.

In het gebed verslonden, was zijn ziel vereenigd met God.

De Hoogeerw. Pater M. LUYCKX, Vicaris Provinciaal der Missie van Portorico, is Donderdagmiddag met de *Caracas* weder vertrokken.

De Zeereerw. Pater FR. HELLING is benoemd tot Pastoor op Westpunt, terwijl de Weleerw. Pater I. VERRIET terugkeert naar de stad als tweede secretaris van Monseigneur.

Emigratie.

Het gaat minder goed op Aruba, de mannen trekken in massa's van hun eiland. In 3 dagen tijds gingen er 212 naar Venezuela.

Wij herinneren ons niet, dat in onze Kolonie wettelijke bepalingen bestaan, die aan de Curaçaönaars de bescherming van den Nederlandschen Staat verzekeren, ook in het Buitenland, zooals geregeld geschiedt met de Britsch Indiërs, die naar Suriname gaan.

Evenmin weten wij, of er maatregelen worden getroffen om geregeld een gedeelte van het loon te bestemmen voor het onderhoud der achtergebleven familieleden.

Dergelijke bepalingen zijn echter in onze Kolonie ten zeerste gewenscht. Van de Bovenwindsche eilanden trekken jaarlijks honderden naar Sto. Domingo, terwijl het ook op Aruba regel schijnt te worden om in Venezuela werk te gaan zoeken.

Officier van Gezondheid.

Dr. M. C. HAMMERS ontving Dinsdag ll. telegrafisch het verblijdend bericht van zijne benoeming tot Officier van gezondheid 2e klasse.

Wij wenschen den geachten Dokter van harte geluk met deze promotie.

Diplomatie.

In het Hotel „Des Oudes Doelen" te 's Gravenhage is aangekomen de heer van PROLLIUS, gezant van Duitschland bij de Republiek Venezuela en belast met de waarneming van de zaken der Nederlandsche Regeering.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen: van het Koloniaal Bestuur het Koloniaal Verslag 1914.

Van den Heer A. E. GOILO te Aruba eenige pressepapier van monsters, onvermalen, goud houdende steenen en kristallen.

Havenwerken.

Deze week zijn de soldaatjes opnieuw begonnen met mijnen te leggen, vanaf het schietschip en ze te laten springen; de zandzuiger waagde weer een poging om zand te zuigen. De oude *Marie Charlotte* laat het nu weer eens aan jongere krachten over en ligt verhaald in het Rifwater om gerepareerd te worden.

Regen.

Er is groot gebrek aan regen, niet in de stad, waar de bakken vol zijn, maar buiten, waar de oogst staat te verschroeien. In de laatste dagen was het weer druilerig en dreigde het naar regen. Een flinke bui kan nog veel goed maken, wel niet voor de maïs, die schijnt overt het algemeen als mislukt beschouwd te moeten worden, maar van het voeder voor het vee, kan bij een spoedig invallenden regen nog veel terecht komen.

Automobielen.

NICOLAAS DAMASCO, de man die voorverleden week werd aangereden, was niet goed bij het hoofd en moest van het St. Elizabeths-Gasthuis worden overgebracht naar het Krankzinnigengesticht. De man rukte voortdurend aan zijn verband, dat hij eindelijk wist los te werken. Het werd toen noodzakelijk het been te amputeeren, maar daags daarna is de man toch gestorven.

De chauffeur zit weer in preventieve hechtenis.

No. 4.

De Hollandsche Stoomboot *Hilversum* is 9 Januari de haven van Nieuwpoort binnengeloopen om fosfaat in te nemen van de Sta. Barbaramijnen.

Hoedenstroo.

In de Memorie van Antwoord op het V.V. omtrent de Surinaamsche Begrooting 1914 schrijft de Minister: De gouverneur zal worden gehoord over maatregelen tot aanmoediging der cultuur van den hoedenstroopalm en over het met succes uitoefenen van het hoedenvlechten.

K. W. I. M.

In dezelfde M. v. A. lezen wij: Een nieuw postcontract voor West Indië wacht nog steeds op een dienstwijziging van de stoomschepen van den Kon. West-Indischen Maildienst.

Officieele Berichten

Aan den Chef van het kustation voor D. T. op Aruba, C. A. BEAUJON, thans met verlof alhier, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 3de klasse aan de Hendrikschool alhier G. TROOST is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Een goede maatregel.

De waarn. Administrateur van financiën maakt hierbij bekend, dat van heden af, quitantiezegels à 5 cents mede verkrijgbaar zijn op het postkantoor alhier, gedurende de gewone kantoor.

Posts

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Josephina Alberts, Francinet Agustin, Felesita Bernabela, Josef Beer, Pedrito Berra, Julio G. Codes, Mary Clarac, Anita Demas, Alberta Gitteus, J. F. Gerot, Bruno S. Gomez a/b Sch. „Carmen Maria", Jose A. Hernandez, Helaria Jansen, Eliza Kegel, Ana C. Lauffer, H. Lops, Pacha Leon, Isabel Martis, Carlos Salas Ruiz, I. G. H. Schlag, Den Heer en Mevrouw van den Broek van Beyma thoe-Kingma (3), Servani Victoria, M. A. Villaroel.

Aangeteekende stukken: L. C. C. Hueck Menge & Co.

Drukwerken: Ds. I. de Blaauw, J. H. Gilquin; Pedro Linares, M. Pietersz, Joseph Pemkert, Den Heer en Mevrouw van den Broek van Beyma thoe Kingma (2).

Zonder adres: een exemplaar van Electrische Boekbinderij en Kantoorboekenfabriek van J. Giltany & Zoon, Dordrecht.

Regenval.

gedurende de maand December.

Fort Amsterdam	43 6	mM.
Westpunt	42.1	„
Plantage Siberia	17.	„
Kl. Sta Martha	26.9	„
Hoffi Abao	41.	„
Cas Chikito	29.5	„
Sta. Maria	22.1	„
Groot St. Joris	21.	„
Wilhelminalust	24.5	„
Santa Rosa	29.9	„
Beekenburg	26.2	„
Noordkant	22.5	„

Dit is voor December te weinig geweest. Er zijn plaatsen, waar het nu al een week of zeven, acht niet heeft geregend. Hoofdzaak van een gedeeltelijke mislukking van den oogst zijn echter de rupsen geweest. En daar schijnt niets tegen te doen!

Verslag van den Geneeskundigen Raad.

Was de gezondheidstoestand gedurende het jaar 1911 reeds minder gunstig dan in voorafgaande jaren, het jaar 1912 was een buitengewoon ongunstig jaar te noemen als onmiddellijk gevolg van de aanhoudende droogte en daardoor onstaan gebrek aan goed drinkwater en versch voedsel. Zoowel in de stad als in de buitendistricten waren er zeer vele gevallen van scorbut en buikaandoeningen. Het sterftecijfer was in 1912 1164, verdeeld over de maanden van het jaar als volgt:

Januari	77	Juli	84
Februari	58	Augustus	98
Maart	69	September	114
April	68	October	138
Mei	78	November	153
Juni	68	December	164

Het gemiddelde van de laatste 7 voorafgaande jaren was 634 per jaar, zoodat in 1912 bijna tweemaal zooveel menschen overleden zijn als in die jaren.

In den loop van het jaar werd aangifte gedaan van 12 gevallen van febris typhoidea, waarvan 5 zijn overleden. Andere besmettelijke ziekten hebben zich niet voorgedaan.

Wegens het zich voordoen van pest te Port-of-Spain (Trinidad) en San Juan de Porto-Rico was het noodig 7 schepen en passagiers van 8 stoomschepen aan eene observatie quarantaine te onderwerpen.

De geneeskundige raad vergaderde 9 keeren in den loop van het jaar, eenmaal om examen af te nemen van een Venezolaansch geneesheer, die eene bevoegdheid wenschte te verkrijgen om in deze kolonie de genees-, heel- en verloskunde uit te oefenen. Aan hem werd na met goed gevolg afgelegd examen het verlangde diploma uitgereikt.

Eene apotheek is gedurende het jaar er bij gekomen. Bij de visitatie der apotheken waren er twee, die niet geheel en al aan de door de pharmacopee gestelde eischen beantwoordden. Namens den geneeskundigen raad werden de eigenaars dier apotheken door den voorzitter er op attent gemaakt.

Ingeënt werden 83 personen gedurende het laatste halfjaar.

Van het parc-vaccinogène is aanwezig op 1 Januari 1913,

bij de hypotheekbank	f 564.
bij den voorzitter	f 206 56
Samen	f 770.56

Aldus opgemaakt door den geneeskundigen raad in zijne zitting van 1 Februari 1913.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 16 Januari 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.90
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.50
HUIDEN per K.G.	„ 0.65
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.10
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUSZAAD per K.G.	„ 0.05

STROOHOEDEN (hiupilapa).

Kwaliteit No.	1	per dozijn		„ 3.87½
„ „	1 (gebleekt)	„		„ 4
„ „	2	„		„ 5.25
„ „	3	„		„ —
„ „	3	„		„ —
„ „	4	„		„ 7.—
„ „	5	„	OLA	„ —
„ „	6	„		„ 8.50
„ „	7	„		„ 9
„ „	8	„	OLA	„
„ „	9	„		„ 12 50
„ „	10	„	OLA	„ 12.
„ „	11	„		„ —
„ „	12	„	OLA	„ 15
„ „	13	„		„
„ „	14	„	OLA	„
„ „	15	„		„

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

130 ratten.

Hamburger Marktberichten.

Aloe. In de laatste weken werd de vraag naar aloë wat levendiger, zoodat wij een partijtje konden plaatsen tegen M. 70 de 100 K. Daar dit echter als een oogenblikkelijke opflikkering moet beschouwd worden en de markt over het algemeen slap blijft, noteeren wij toch niet hooger dan M. 68 — 70 de 100 K.

Canel. De markt blijft flauw en de prijs laag.

Voor de gew. soort M. 20—26 het ½ K.
„ „ min. „ „ 15—19

Huiden. De toestand is, helaas, verslimmerd, de markt staat laag en waarschijnlijk zullen de prijzen nog meer dalen. Wij noteeren:

Voor de goede, zware van Rio Hacha en Curaçao M. 2.10 — 2.14 't K.
Voor de kleine, lichtere van Rio Hacha en Curaçao M. 2 — 2.04 't K.
Voor de gedroogde, goede van Sabanilla M. 2.10 — 2.14 't K.

Dividivi. Ook voor dit artikel bleef de markt uiterst kalm.

De leerlooiers blijven zich weigerachtig toonen en koopen zoo min mogelijk. In de wintermaanden, als het vervoer per water minder goed kan plaats hebben, wordt de toestand nog slechter, daar onze grootste afnemer Rusland is. Gelukkig kwam er slechts een klein partijtje van 200 ton in, waardoor grootere verlaging der prijzen werd voorkomen. De mindere soort bleef zelfs op prijs, maar de betere werd veel lager.

Voor de beste soort van Curaçao bood men niet meer dan M. 10.50; de magazijnhouders oordeelden het daarom beter niet tot verkoop over te gaan, maar den voorraad te bewaren tot de prijzen weer wat stijgen.

De prijzen zijn nu als volgt:

Voor Curaçao en Bonaire M	9 — 9½
betere soort	9½—10½
De gewone van Sabanilla	8¼— 8½
betere „	9 — 9½
Voor Coro	8½— 9
„ Puerto Cabello	8½—10
„ Maracaibo (p zeilsch.)	9¼— 9½
„ (p stoomb.)	9 —10½
„ Rio Hacha (p zeilsch.)	8½— 9½
„ (p stoomb.)	9 — 9½
betere soort	9½—10½

Oud Koper. Hevige schommeling met scherpe daling tot slot.

Geel koper M 80
Rood „ M 120

Uit de naburige Republieken.

Scheepvaartgelegenheid tusschen Canada en Britsch West-Indië

Het Departement van Handel te Ottawa deelt mede, dat met de „Royal Mail Steam Packet Company" een overeenkomst is gesloten, waarbij deze maatschappij zich verbindt vanaf 1 November 1913 een geregelden dienst te onderhouden tusschen Canada en Britsch West-Indië. In 1891 zijn de eerste stappen gedaan om den handel over en weer aan te moedigen en thans is tusschen Canada en elf der West-Indische koloniën tot stand gebracht eene wederzijdsche reductie op het tarief van invoerrechten. De kosten van kabeltelegrammen zijn met 50 pCt verlaagd. Als laatste faciliteit komt de nieuwe stoomvaartlijn. Zoodoende hoopt het Canadeesche gouvernement den weg bereid te hebben tot een levendiger verkeer met de West-Indische koloniën, die tot dusver tal van artikelen, welke door Canada geleverd zouden kunnen werden, uit de Vereenigde Staten betrokken.

De strategische beteekenis der Westindische eilanden na de opening van het Panama Kanaal.

Men schrijft ons uit St. Kitts:

Op den 12den October l.l. kwamen in Hamilton (Bermuda) de kruisers *Berwick*, *Suffolk* en *Lancaster* aan. Spoedig zal de *Monmouth* volgen uit de Chineesche wateren, terwijl de drie eerstgenoemde bodems aan de jongste Engelsche marine-manoeuvres deelnamen.

Met het oog op het Panama-kanaal besloot de Engelsche Admiraliteit krachtiger oorlogsschepen in de West-Indische wateren te houden. Dit plan kreeg kortgeleden uitbreiding door samenwerking tusschen het „Empire" en de koloniën.

Canada, Australië en Nieuw-Zeeland zullen samen twee Dominion Squadrons bouwen, waarvan het eene, optreedt in de Stille Zuidzee, en wel tusschen Vancouver en Sydney, en het andere met de Britsche Vloot te Bermuda zal samenwerken.

Enorme dokken en werven zullen gebouwd worden en al het noodige zal op groote schaal zijn.

De koloniën begrijpen, dat slechts op deze wijze zoowel het moederland geholpen, als de handel door het Panama-kanaal beschermd zal worden.

De hierboven vermelde kruisers behooren tot het Fourth Cruiser Squadron. Zij zijn 9800 tons groot, loopen 21½ mijl, de machines ontwikkelen 22000 I. H. P.

Hunne hoofdbewapening bestaat uit 4 kanonnen van 6"

De 4 schepen zullen ieder voor zich een paar der Eng. W. I eilanden bezoeken (zoo kwam de „Lancaster" te St. Kitts van 30 October tot 4 November) en op 19 November weer te Barbados samenkomen.

Het eskader staat onder bevel van den Vice-Admiraal Sir Christopher Cradock.

De door Nieuw-Zeeland aangeboden super-dreadnought „New Zeeland" zal in November en December een bezoek aan enkele W. I eilanden brengen.

Het Ned. Zeew.

Venezuela. Ons werd toegezonden een brochure, waarin de verschillende redevoeringen, bij de Nieuwjaarsreceptie te Caracas uitgesproken, zijn opgenomen.

Als Deken van het Corps Diplomatique trad op Z. Exc. Mgr. CARLOS PIETROPAOLI, buitengewoon gezant van den H. Stoel. Z. Exc. wees op de omstandigheid, dat dit jaar zoovele regeeringen zich te Caracas lieten vertegenwoordigen, wat wederom wijst op de stijgende belangstelling der verschillende Naties.

Alle vreemde mogendheden verheugen zich over de voortduring van den vrede, waardoor de rijkdom van Venezuela toegankelijk wordt voor alle landen. Een oogenblik is deze vrede wel verstoord, maar zal nu hechter en sterker zijn geworden en alle burgers vereenigen in rechtvaardigheid en vrijheid. De groote beteekenis van Venezuela zal eerst duidelijk gezien kunnen worden na opening van het Panamakanaal. Moge het lied des vredes steeds weerklinken en alle menschen van goeden wille broederlijk vereenigd blijven.

De wn. President Dr. GIL FORTOUL achtte zich gelukkig Venezuela omringd te zien door zoo talrijke vertegenwoordigers van machtige rijken. De vrede is onontbeerlijk om het land tot outwikkeling en bloei te brengen, terwijl daardoor ook de gelegenheid geopend wordt, zich in verbinding te stellen met andere landen. Lang wijdde de President uit over de toekomst van Venezuela in verband met de opening van het Panamakanaal, Hij hoopte op de medewerking der Diplomatie om den vrede te bestendigen.

Een tweede rede hield de wn. President na de gelukwenschen der verschillende corporaties in ontvangst genomen te hebben. Dienzelfden dag, 1 Januari, is President Grl. GOMEZ aan het hoofd van zijn leger triumfantelijk Caracas binnengetrokken en werd aller wegen met geestdrift begroet.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

Het verder verloop der schooldebatten in Belgie.

De algemeene bespreking van de schoolkwestie is dan sedert eenige dagen afgeloopen en we zijn nu in het volle debat over de artikelen. Ik zeide: algemeene bespreking. Zoo echter zou men het afgeloopen eindeloos gebazel over de schoolkwestie eigenlijk niet kunnen noemen. Een bespreking toch heeft voor eerlijk doel: door onderlinge gedachtenwisseling, door op- en aanmerkingen tot een practisch resultaat te geraken,

dat zoo veel mogelijk iedereen voldoet. Bij debatten als over de schoolkwestie geschiedt juist het tegendeel. Hier is het de oppositie blijkbaar volstrekt er niet om te doen, om gemeende en gezonde opmerkingen te maken, het doel is niet om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen.

Het doel, dat hier beoogd wordt door de tegen-partij is van negatieven aard, gelijk trouwens in hoofdzaak de geheele linksche strekking.

Afbreken, tegenhouden, obstructie maken, bederven, ziedaar de tendenz. Om zulk een taak te kunnen vervullen, zulk een program te kunnen afwerken, heeft men de noodige dosis onoprechtheid, geveinsheid, verdraaiïng van ideeën en principen noodig en is het noodzakelijk uitwendig met veel pathos dingen te beweren of te negeeren, die men in zijn binnenste geheel anders beoordeelt. Die schoone rol heeft de oppositie van maandenlang nu eens met meer, dan eens met minder, zeer dikwijls zonder eenig talent gespeeld. Ze gevoelden echter op het laatst zelf, dat hun valsche tooneelbaard begon af te vallen, dat hun anticlericale pruik scheef ging zitten; het werd hun benauwd achter het masker en ze vroegen zelf de comedie te mogen eindigen. Waartoe zou ze ook langer gediend hebben? Niemand van links had de minste hoop een rechtsche te zullen overtuigen, en wel om de gegronde reden, dat hij zelf niet overtuigd was van hetgeen er beweerd werd. Voor wien sprak men dan: voor het land? Maar het land, de eigenlijke publieke opinie, die bestaat uit de denkwijze van de groote meerderheid, was duidelijk genoeg kenbaar gemaakt in Juni 1912 bij de schitterende verkiezingen, die de schoolwet tot basis hadden. Men dringt aan een land geen opinie op, die berust op een evidente onoprechtheid welke daarin bestaat, dat men de vrijheid van geweten zou eerbiedigen, terwijl men deze vrijheid geweld aandoet. Dit laatste toch geschiedt, terwijl men iemand, die op grond van die vrijheid van geweten een godsdienst belijdt, dwingt dien godsdienst in een hoofdzaak als het onderwijs niet in toepassing te brengen. Slechts één soort van vrijheid van geweten wordt gerespekteerd in het systeem der anti-clericalen met hun neutrale school, dat is de vrijheid van degenen, die met God en godsdienst niets te maken hebben. Iedere andere gewetensvrijheid wordt beleedigd. Dat ziet iedereen in, zelfs degenen, die het tegenovergestelde beweren. Vandaar, dat degenen, die voor de ware gewetensvrijheid strijden, zoo onwrikbaar zijn, omdat ze zoo goed overtuigd zijn van hun recht en dat de weerstand der anderen, ondanks alle misbaar en opgeschroefde orakeltaal, zulk een tastbaar gemis aan overtuiging verraadt. Een hunner, de bekende socialistische ex-senator Picard, komt er dan ook rond voor uit, tot groote ergernis van de partijmannen, die hun masker willen voor houden. Hij bekent ronduit, dat ware gewetensvrijheid alleen mogelijk is in een schoolwet, zooals door de katholieke regeering voorgesteld.

Al de meetingen, openbare protest-optochten enz. tegen de schoolwet loopen dan ook op evenzoo vele fiasko's uit en de aardigheid gaat er hoe langer hoe meer af. Toch zal men zeggen houdt de oppositie schrikkelijk vast aan haar neutrale school.

Waarom? Niet omdat ze overtuigd is, dat deze school de ware oplossing vormt van het onderwijsvraagstuk; maar omdat die school een middel is tot ontkerstening van de jeugd en dienvolgens van de maatschappij, het hoofdnummer van het antiklericale en maçonieke program. Nu zijn de confessioneelen zoo dom niet, dat zij die ware beweegreden niet duidelijk zien doorschemeren door alle daar omheen opgejaagde stofwolken van neutraliteit, gewetensvrijheid en andere voorwendsels, en, recht op het doel afgaande, nemen ze voor strijdleus aan: „Ze zullen haar niet hebben de schoone ziel van 't kind." Ja, daar gaat het om. Ze moet en zal dan ook haar zin hebben, de oppositie. Opposite, obstructie in de Kamer, ellenlange redevoeringen met honderden herhalingen hebben niets gebaat, de optochten halen niets uit, het volk wil geen relletjes; dan wat anders uitgevonden. Men zal het dan eens probeeren met een parlementaire werkstaking, d.w.z. députés der beide linkerzijden zullen zoolang uit de Kamer wegblijven, tot de regeering de schoolwet laat vallen en... tot er tot een grondwetsherziening wordt overgegaan. De socialisten schijnen er blijkbaar een zankje van te willen maken.

De Fransche regeering

is nu ook voor de hoogste examencommissie, den Senaat geweest. En daar is het nieuwe Kabinet ook geslaagd, zelfs nog beter dan in de Kamer.

Doumergue kende zijn lesje dan ook goed; hij verklaarde, dat hij vrijheid wilde en verdraagzaamheid, maar niet de macht uit handen wilde geven.

Verder wilde hij een sterk leger en dito vloot en daarom zou hij de wet op den driejarigen dienst tijd loyaal uitvoeren.

Hij was patriot, maar wenschte te steunen op de linkerzijde.

En wijl deze niet bijzonder patriottisch kan heeten, is het een rare houding welke de heer Doumergue aannemen moet bij zijn „steunen". 't Lijkt op een acrobatentoer.

Met 200 tegen 50 stemmen werd een motie aangenomen, voorgesteld door Herriot en Clemenceau, waarbij de verklaringen der regeering worden goedgekeurd, maar ook vertrouwd dat ze „democratisch" en uitsluitend linksch zal zijn.

Men weet: daar is reeds lang het masker afgeworpen, waarmee de vrijzinnigheid in andere landen nog werkt en dat den schijn moet wekken als zou men boven de partijen staan.

In een bijzonder moeilijke positie is de president der Republiek de heer Poincaré geraakt. Daar zit hij omringd van de mannen, die voor weinige maanden met alle macht hebben beproefd zijn verkiezing tot Staatshoofd te verhinderen, en die verklaarde tegenstanders zijn van de twee hoofdpunten op zijn program: de E. V. en de driejarige diensttijd. Nu zal aan dezen laatste niet getornd kunnen worden, daar zorgt Rusland en.. .uit. Von Forstner voor, maar er moet geld voor wezen en de belasting welke daarvoor bestemd was worden ingetrokken! De minister zegt — en het publiek met de roode dassen vindt dat prachtig — dat het zal opgebracht worden door een belasting op den rijkdom, maar binnenskamers zit dezelfde excellentie. natuurlijk met de hand in 't haar.

Het eind zal wezen, dat de ministers en de president en de meerderheden van Kamer en Senaat weer alle oneenigheid verbergen gaan en vergeten in een nieuwe clericalenjacht.

De Porte

wordt nog niet met rust gelaten over haar merkwaardige voorliefde voor een Duitschen generaal.

De ambassadeurs der Triple Entente vroegen den grootvizier of de politieke onafhankelijkheid van Turkije niet zou worden aangetast door de benoeming der Duitsche missie. De Grootvizier zou geantwoord hebben, dat deze kwestie binnenlandsche aangelegenheden van Turkije raakt, welks onafhankelijkheid boven iedere vreemde bemoeiing staat zoodat hij op dit punt geen inlichtingen kon geven.

Maar die heer kan zoo brutaal zijn als hij wil: hij moet er vast op rekenen, dat Rusland toch door zal gaan met vragen te stellen en misschien nog wel iets anders te doen.

Engeland moet er nu op uit zijn om de quaestie der Aegeïsche eilanden te regelen. Het wil dat degene, die nu door Griekenland zijn bezet, aan Hellas zullen blijven en dat de nog Turksche een soort autonomie zullen krijgen. Maar de Italiaansche minister, die onlangs in het Parlement van zijn land over dezelfde quaestie sprak, schijnt het daarmee niet eens te wezen.

De heer di San Giuliano zeide volgens de *Msb.* o.m.:

De kwestie der vaststelling van de Zuidelijke grenzen van Albanië is voor Italië en Oostenrijk van het allerhoogste belang, want zij raakt het evenwicht in de Adriatische Zee, en de beide mogendheden zijn tot de handhaving daarvan besloten.

Wij willen dat Albanië absoluut onafhankelijk is en wanneer wij de onafhankelijkheid van Albanië onder toezicht en de waarborgen van de zes groote mogendheden hebben voorgestaan, dan is dit wijl wij van oordeel waren dat zulks een hechte waarborg vormde voor de handhaving en toenemende ontwikkeling van de hartelijke betrekkingen tusschen Italië en Oostenrijk, welke noodig zijn voor de hooge belangen der beide bondgenooten. Tijdens de Balkan-crisis is de Driebond steeds in volkomen overeenstemming van ideeën opgetreden. De betrekkingen tusschen Duitschland, Oostenrijk en Italië zijn nog altijd innig en hartelijk, maar het doel der bondgenooten moet zijn de betrekkingen nog inniger en hartelijker te maken.

Betreffende het evenwicht in de Middellandsche Zee, ontkende di San Giuliano dat het buitenland Italië wantrouwt. Wat de Aegeïsche eilanden betreft, houdt de regeering zich aan het verdrag van Lausanne, dat wil zeggen, zij handhaaft het territoriale statu quo en het staatkundig evenwicht waarvoor een sterk Turkije noodig is. Er bestaat geen gespannen verhouding jegens mogendheden die niet tot den driebond behooren. De betrekkingen met Frankrijk zijn uitstekend. Ondanks voorbijgaande meningsverschillen zijn de relaties met Rusland goed en hartelijk. De vriendschappelijke betrekkingen met Engeland werden niet verstoord. Met betrekking tot de Balkanvolkeren volgen wij geen uitbreidings of imperialistische staatkunde, maar de tijd van een politiek van onthouding is voorbij. Wij wenschen slechts een element tot behoud van rust en vrede te zijn.

Het geschil, dat tusschen Servië en Oostenrijk gerezen was, over de uitlegging eener spoorweg-overeenkomst, schijnt uit den weg geruimd te wezen of te worden.

Het blijkt nu, dat ook de commissie, die de Noordgrens van Albanië vaststellen zou, niet met haar taak is gereed gekomen en zelfs haar werkzaamheden tot na Paschen heeft geschorst.

Nu komt dus de vorst in zijn land en hij weet niet eens precies, waar dat land ligt....

De Bulgaarsche regeering is door den uitslag der verkiezingen in verband met den ongelukkigen eind-afloop van den oorlog in groote moeilijkheden geraakt. De agrariërs, die een sterke fractie vormen, stellen zware eischen, o.m. dat de minister van Buitenlandsche Zaken aftreden zal, dat geen leening zal worden gesloten hooger dan 300 millioen, en dat de civiele lijst zal worden verlaagd *en alle officieren en hoogere ambtenaren zullen worden ontslagen.*

Dat is geen kleinigheid.

St. Thomas-kring.

Donderdagavond 22 Jan. a.s. Gewone vergadering in het lokaal der Vereeniging, Kerkplein-Overzijde.

Aanvang 8 uur 's avonds.

De Directeur

P. fr. R. J. C. WAHLEN.

DANKBETUIGING.

Niet in staat zijnde persoonlijk dank te zeggen aan allen, die mij op den 13den dezer hunne gelukwenschen aanboden, meen ik dit in het algemeen te mogen doen langs dezen weg.

Geheel in het bizonder breng ik dank aan de Eerw. Paters en Zusters, leerlingen, oud-leerlingen en hunne geachte Ouders, die mijn zilveren jubilé gemaakt hebben tot een voor mij onvergetelijken dag.

Curaçao, 16 Januari 1914.

ANITA L. BROWN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 10 JAN.—24 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr. Maurits	P Koningstein	11 Jan.	New-York	12 Jan.	Amsterdam
Caracas	Furst	15 „	La Guayra	15 „	New-York
Merida	A Johanson	14 „	Maracaibo	15 „	Maracaibo
Inno		15 „	Amsterdam	15 „	Colón
Jan v Nassau	P G J v d Est	17 „	Amsterdam	18 „	New-York
Progreso		17 „	New-York	17 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	19 „	La Guayra
Merida	A Johanson	21 „	La Guayra	22 „	Maracaibo
Progreso		22 „	Maracaibo	22 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	22 „	New-York	22 „	La Guayra
Lod v Nassau	P de Graaff	25 „	New-York	26 „	Amsterdam
Juno		26 „	Colón	26 „	Amsterdam
Hilversum	Jongman	9 Jan.	Las Palmas	15 Jan.	New Port
Vi-King	Jensen	10 „	Cartagena	10 „	La Guayra
Siena	R Raffo	10 „	Colón	10 „	Genova
Albanian	Pophan	13 „	Liverpool	13 „	Sta Marta
Sachsenwald	Grugel	12 „	Hamburg	12 „	Pto Colombia
Constancia	P Koldewey	15 „	Cuba	16 „	Hamburg
Hilversum	Jongman	15 „	New-Port	15 „	Stettin
Montserrat	B Soria	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Schwarzwald	R Rauschenpl.	17 „	Pto Colombia	19 „	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Margarita C	12 Jan.	Rio Hacha	*Electra H*	10 Jan.	Maracaibo
Estella H	13 „	Isl Barlov.	*Nereida H*	13 „	Maracaibo
Federica H	13 „	Aruba	*Margarita C*	13 „	Rio Hacha
Sostrene D	15 „	Rotterdam	*Sirena H*	15 „	Maracaibo
			Carlota H	15 „	Maracaibo
			Federica H	15 „	Aruba
			Carmen Florita	14 „	Maracaibo
			Estelle H	16 „	Aruba

Zondag 18 in den namiddag kan de **ESTELLE** hier verwacht worden van Aruba.